

Sivistyslautakunta
Esityslista

nro 3

Sivistyslautakunta

Kokouskutsu ja esityslista

Aika 17.03.2026 16:00 -

Paikka Kaupungintalo, kaupunginhallituksen sali

	Nimi	Tehtävä	Lisätieto
Kutsutut	Markkanen Marju	puheenjohtaja	
	Rautapää Teresa	I varapuheenjohtaja	
	Virta Sanna	jäsen	
	Kirkonpelto Ville	jäsen	
	Härmä Tatu	jäsen	
	Nurminen Pasi	jäsen	
	Koivistoinen Tiina	jäsen	
	Kauko Niko A.	jäsen	
	Päätaalo Oskari	jäsen	
	Majaniemi Salla	jäsen	
	Hovi Iida	jäsen	
	Mäkelä Mikko	sivistysjohtaja, esittelijä	
	Jämsén Virve	opetus- ja kasvatusjohtaja	
	Harju Mika	varhaiskasvatusjohtaja	
	Ylä-Sankola-Peltola Mari	rehtori	
	Kivilahti Jouni	nuorisotoimenjohtaja	
	Rautavuo Pirita	vt. kirjastopalvelujohtaja	
	Sinkkonen Eliel	nuorisovaltuuston edustaja	
	Rantonen Anne-Maarit	valmistelusihteeri, pöytäkirjanpitäjä	

	Nimi	Tehtävä	Lisätieto
--	------	---------	-----------

Lahti 12.3.2026

Sivistyslautakunnan puheenjohtaja

Käsiteltävät asiat

§	Otsikko	Sivu
20	Laillisuus ja päätösvaltaisuus	3
21	Pöytäkirjan tarkastajat	4
22	Perusopetuksen stipendien myöntäminen keväällä 2026	5
23	Sivistyslautakunnan lausunto Mukkulan monitoimitaloon sijoittuvista palveluista ja niiden laajuudesta	8
24	Kirjastopalvelujohtajan viran haettavaksi julistaminen ja valintatyöryhmän nimeäminen	15
25	Sivistyksen palvelualueen seurantaraportti 1.1.-31.12.2025	17
26	Sivistyslautakunnalle tiedoksi tuotavat viranhaltijapäätökset	19
27	Sivistyspalveluiden seudullisen verkostoyhteistyön toimintakertomus 2025	21
28	Iltapäivätoiminnan toimintasuunnitelman hyväksyminen	24
29	Tiedoksi merkittävät asiat	29
30	Muut asiat	30
31	Tiedoksi merkittävät asiat (salassa pidettävä)	31

Sivistyslautakunta
Esityslista

nro 3

Lahden kaupunki, Sivistyslautakunta, 17.03.2026

20
Laillisuus ja päätösvaltaisuus

Puheenjohtaja toteaa kokouksen lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

Sivistyslautakunta
Esityslista
Lahden kaupunki, Sivistyslautakunta, 17.03.2026

nro 3

21

Pöytäkirjan tarkastajat

Puheenjohtajan ehdotuksesta tämän pöytäkirjan tarkastajiksi valitaan Teresa Rautapää ja Ville Kirkonpelto.

Sivistyslautakunta
Esityslista

nro 3

Lahden kaupunki, Sivistyslautakunta, 17.03.2026

22

Perusopetuksen stipendien myöntäminen keväällä 2026

383/12.01.05.00/2026

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Opetus- ja kasvatusjohtaja Virve Jämsén, puh. 044 716 1328

Päätös

Esittelijä

sivistysjohtaja Mäkelä Mikko

Päätösehdotus

Sivistyslautakunta päättää, että stipendirahastojen osinko- ja korkotuotot sekä Nastolan alueen koulujen stipendirahastosta jaettava vuosittainen rahamäärä jaetaan stipendeinä perusteluosan esityksen mukaisesti.

Perusteluosa

Perusopetuspalveluiden käytettävissä ovat seuraavat stipendirahastot:

1. Lahden kaupungin peruskoulun rahasto, jonka viime vuoden korko- ja osinkotuloista 10388,38 eurosta voidaan jakaa 4/5 avustuksina, palkintoina ja stipendeinä kaupungin peruskoulun opinnoissaan hyvin menestyneille oppilaille.
2. K.T. Nummisen rahasto Jalkarannan kansakoulun vähävaraisille oppilaille. Rahaston korko- ja osinkotuotto oli 14,06 euroa.
3. Rehtori Matti Talan stipendirahasto Mukkulan ala-asteen oppilaille, jotka ovat menestyneet opinnoissaan ja osoittaneet sekä koulussa että sen ulkopuolella

moitteetonta käytöstä ja ahkeruutta. Rahaston viime vuoden tuloista 88,89 eurosta voidaan jakaa enintään 4/5 koulun opettajakunnan suosituksesta.

4. Kyllikki Leskisen stipendirahasto, jonka tarkoituksena on avustaa ja kannustaa Salpausselän yläasteen oppilaita biologian ja maantiedon opinnoissa ja harrastuksellisissa toiminnoissa. Rahaston viime vuoden tuloista 56,51 eurosta voidaan jakaa enintään 4/5 koulun opettajakunnan suosituksesta.

5. Nastolan alueen koulujen stipendirahasto, josta vuosittain voidaan jakaa 1000 euroa Nastolan yläkoulun oppilaille isänmaallisten kirjoituskilpailujen palkinnoiksi tai opettajakunnan päättämän muun isänmaallisen kasvatuksen hyväksi ja yhteiskuntaopissa menestyneille 6. luokkalaisille kaikissa Nastolan alueen alakouluissa.

Selvitykset rahastojen korko- ja osinkotuotoista ja Nastolan alueen stipendirahaston saldosta 31.12.2025 ovat liitteinä.

Perusopetuspalvelut esittää, että Peruskoulun rahaston stipendirahaston stipendit jaetaan oppilasmäärien suhteessa seuraavasti:

Peruskoulun 9. luokat:

Ahtialan peruskoulu 945 €

Kivimaan peruskoulu 1020 €

Kukkasen peruskoulu 1000 €

Kärpäsén peruskoulu 690 €

Lahden ruotsinkielinen koulu 30 €

Lähteen peruskoulu 1040 €

Mukkulan peruskoulu 605 €

Sivistyslautakunta
Esityslista

nro 3

Rakokiven peruskoulu 30 €

Renkomäen peruskoulu 15 €

Salpausselän peruskoulu 1525 €

Tiirismaan peruskoulu 1410 €

yhteensä 8310 €

ja että K.T. Nummisen rahastosta jaetaan 14 euroa Jalkarannan peruskoulun oppilaille, rehtori Matti Talan stipendirahaston tuotosta 70 euroa Mukkulan peruskoulun alaluokkien oppilaille, Kyllikki Leskisen stipendirahaston tuotosta 45 euroa Salpausselän peruskoulun oppilaille ja Nastolan alueen koulujen rahastosta 595 euroa Kukkasen peruskoulun oppilaille, 135 euroa Kartanon peruskoulun oppilaille, 135 euroa Kirkonkylän peruskoulun oppilaille ja 135 euroa Rakokiven peruskoulun oppilaille.

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimus

Toimenpiteet

ao. peruskoulut, perusopetuspalvelut

Liitteet

Numero	Otsikko
--------	---------

1	Stipendirahastojen korko- ja osinkotuotot 2025
---	--

2	Nastolan alueen koulujen stipendirahasto, saldo 31.12.2025
---	--

Sivistyslautakunta
Esityslista

nro 3

Lahden kaupunki, Sivistyslautakunta, 17.03.2026

23

Sivistyslautakunnan lausunto Mukkulan monitoimitaloon sijoittuvista palveluista ja niiden laajuudesta

3866/10.03.02.00/2022

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

sivistysjohtaja Mikko Mäkelä, 050 341 7386

opetus- ja kasvatusjohtaja Virve Jämsén, 044 716 1328

varhaiskasvatusjohtaja Mika Harju, 050 559 7901

nuorisotoimenjohtaja Jouni Kivilahti, 050 518 4492

kirjastopalvelujohtaja Pirita Rautavuo, 044 483 1513

Päätös

Esittelijä

sivistysjohtaja Mäkelä Mikko

Päätösehdotus

Sivistyslautakunta päättää esittää kaupunginhallituksella lausuntonaan, että Mukkulan monitoimitalon hankesuunnittelua jatketaan ja että monitoimitaloon sijoitetaan kolmisarjainen alakoulu, kahdeksanryhmäinen päiväkotitoila, nuorisotila ja kirjasto sekä tarvittavat yhteiset tilat. Suunnittelua jatketaan perusteluosassa tarkemmin kuvattujen laajuustietojen ja periaatteiden mukaisesti

Perusteluosa

Taustaa:

Sivistyslautakunta on edellisen kerran käsitellyt Mukkulan monitoimitalon hankesuunnitelmaa 11.6.2024. Tuolloin sivistyslautakunta päätti esittää konserni- ja tilajaostolle 6.11.2023 päivätyn Mukkulan monitoimitalon hankesuunnitelman hyväksymistä hankkeen jatkovalmistelun pohjaksi.

Hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunta käsitteli monitoimitalon hankesuunnitelmaa 12.6.2024, jolloin se päätti sivistysjohtajan esityksestä palauttaa Mukkulan monitoimitalon hankesuunnitelman kirjaston osalta uudelleen valmisteluun.

Konserni- ja tilajaosto käsitteli Mukkulan monitoimitalon hankesuunnitelmaa 17.6.2024 kokouksessaan ja päätti palauttaa hankesuunnitelman uudelleen valmisteluun, jonka jälkeen asia ei ole ollut poliittisessa käsittelyssä.

Kaupunginvaltuusto on 9.6.2025 § 69 merkinnyt tiedokseen valtuustoryhmien sopiman valtuustosopimuksen kaudeksi 2025–2029. Valtuustosopimuksessa valtuustoryhmät ovat sopineet aluepalveluohjelman valmistelusta viimeistään vuoden 2026 aikana. Valtuustosopimuksen mukaisesti kaupunginhallitus päätti 25.8.2025 kokouksessaan käynnistää aluepalveluohjelman valmistelun sekä perustaa aluepalvelutoimikunnan ohjaamaan aluepalveluohjelman valmistelua.

Osana aluepalvelutoimikunnan työtä on noussut esiin tarve edistää Mukkulan monitoimitalon hankesuunnittelua ja hankkeen etenemistä. Erityisinä perusteluina Mukkulan monitoimitalon edistämiseksi on alueen elinvoimaisuuden varmistaminen, riittävien palvelujen tarjoaminen alueella erityisesti lapsille ja nuorille sekä kaupunkitasoisen eriytymiskehityksen ehkäisy. Yhtenä tavoitteena on tarjota viihtyisät ja turvalliset tilat, joilla pystytään edistämään alueen lasten ja nuorten kasvua, oppimista ja hyvinvointia.

Aluepalvelutoimikunta on kokouksessaan 25.2.2026 päättänyt esittää kaupunginhallitukselle, että kaupunginhallitus edellyttää Mukkulan monitoimitalon hankesuunnitelman tuomista päätöksentekoon 1.9.2026 mennessä. Lisäksi toimikunta pyysi sivistyslautakunnalta lausuntoa

monitoimitaloon sijoittuvista toiminnoista liitettäväksi kaupunginhallituksen päätökseen.

Sivistyslautakunta pitää tärkeänä, että Mukkulan monitoimitalon hankesuunnittelua jatketaan ja että hankkeelle varataan tulevien vuosien investointiohjelmassa riittävät määrärahat. Sivistyslautakunta esittää, että hankkeen jatkovalmistelussa huomioidaan kunkin vastualueen tarpeet sekä toiminnallisista että palveluiden laajuuteen liittyvistä näkökulmista alla olevan tarkemman erittelyn mukaisesti. Samalla on syytä selvittää mahdollisuus sellaiseen rakennukseen, jonka laajentaminen myöhemmin on mahdollista, mikäli alueen palvelutarve tulevaisuudessa kasvaa ennakoitua enemmän.

Sivistyslautakunta edellyttää myös, että hankesuunnitelman valmisteluun osallistetaan oppilaita, vanhempia, henkilöstöä ja alueen asukkaita.

Perusopetus

Kivimaan ja Mukkulan koulut sijaitsevat lähekkäin toisiaan ja oppilaiden ohjautuvuus näihin kouluihin tulee samalta lähialueelta. Oppilasmäärä on ennusteen mukaan voimakkaasti laskeva koko kaupungin alueella. Vuodesta 2024 vuoteen 2040 mennessä oppilasmäärä laskee 2530 oppilaalla.

Nykyiselläänkin perusopetuksen palveluverkossa on jonkin verran väljyyttä, täyttöaste on 91 % tasolla koko verkon osalta ja oppilaita mahtuisi laskennallisesti noin 1000 enemmän nykyiseen verkkoon. Mikäli palveluverkko pyritäisiin säilyttämään nykyisellään myös tulevina vuosina, olisi täyttöaste vuonna 2040 noin 70 %. Tehoton kouluverkon käyttö nostaa oppilaskohtaisia kustannuksia huomattavasti. Ennusteen mukaisesta oppilasmäärän laskusta yläkoululaisten osuus on noin 1000 oppilasta. Kivimaan ja Mukkulan koulun alueen yläkoululaisten määrä laskee ennusteen mukaan 161 oppilaalla, mikä tarkoittaa, että alueelle jää yläkoululaisia oppilaita 5,5 sarjaa. Kivimaan kouluun mahtuu yläkoululaisia kuuden sarjan verran.

Ennusteisiin peilaten sekä Kivimaan että Mukkulan alueella ja koko kaupungin alueella ei ole järkevää rakentaa Mukkulan monitoimitalon yhteyteen yläkoulutiloja, kun oppilaat mahtuvat Kivimaan koulun yhteyteen. Muihinkin kouluihin, joissa on yläkoululuokkia, syntyy väljyyttä runsaasti.

Mukkulan monitoimitaloon on tarkoituksenmukaista sijoittaa kolmesarjainen alakoulu, VMT-opetuksen ryhmiä sekä pienryhmiä ja erityisluokkia. Tällä ratkaisulla mahdollistetaan Kivimaan koulun yhteyteen riittävä väljyys Ruoriniemen päiväkodin sijoittamiseksi monitoimitalon yhteyteen tulevana vuosina. Kaikkien Kivimaan ja Mukkulan alueen yläkoululaisten sijoittaminen Kivimaan kouluun mahdollistaa myös riittävän kokoisen yläkoulun, jossa oppilaille kyetään tarjoamaan aito mahdollisuus valinnaisaineisiin ja opettajille kyetään takaamaan riittävä määrä oppitunteja opetusvelvollisuuden täyttymiseksi. Mikäli Mukkulaan sijoitettaisiin yläkoulu, syntyisi Kivimaan kouluun vajautta Mukkulaan sijoitettavien sarjojen verran.

Palveluverkkoa suunniteltaessa tulee ottaa huomioon koko perusopetuksen palveluverkko yksittäisen asuinaluetarkastelun sijaan. Suunnittelussa on tarkoituksenmukaista huomioida koko verkon riittävän tehokas käyttö laskevat oppilasmäärät huomioiden sekä välttää tarpeettomien tilojen rakentamista.

Varhaiskasvatus

Palveluverkkosuunnitelman mukaisesti varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen tarve Mukkulan monitoimitaloon on edelleen kahdeksan ryhmää. Tällä korvattaisiin nykyisin väistötiloissa tilaelementeissä olevan Mukkulan päiväkodin tilat (nykyinen paikkamäärä on 133).

Alueella on myös toinen päiväkotitoiminta (Ruoriniemen), jonka toiminta nykyisissä tiloissa on päättymässä vuoden lopussa ja myös sille on suunnitteilla väistötilat sekä toiminnan pysyvät järjestelyt väliaikaisten väistötilojen jälkeen.

Ruoriniemen päiväkotitoiminta tulee jatkossa sijoittumaan Kivimaan koulun yhteyteen,

mikä osaltaan vaikuttaa myös Kivimaan koulun toimintaan siten kuin perusopetusta käsittelevässä kohdassa on esitetty.

Mukkulan alueella toimii myös Kilpiäisten päiväkotiki sekä jonkin verran perhepäivähoidon palveluita. Kilpiäisten päiväkodin kapasiteetti tarvitaan myös jatkossa ja Mukkulan monitoimitalon rakentamisella ei ole vaikutusta Kilpiäisten päiväkodin toimintaan tai tarpeeseen.

Alle kouluikäisten lasten määrä sekä siihen liittyvä varhaiskasvatuksen tarve on ennusteiden mukaan Mukkulan alueella jatkossakin vakaa ja mahdolliset muutokset varhaiskasvatuksen kysynnässä voidaan jatkossa huomioida Ruoriniemen päiväkodin tulevassa koossa.

Nuorisopalvelut

Mukkulan nykyinen nuorisotila sijaitsee Mukkulan ostoskeskuksessa osoitteessa Ritaniemenkatu 13. Tila on vuokralla yksityiseltä toimijalta. Nykyisen tilan sijainti on hyvä, mutta tilan kunto aiheuttaa aika ajoin ongelmia. On todennäköistä, että muutamien vuosien päästä ostoskeskuksen tilat ovat käyttöikänsä lopulla ja siinä vaiheessa saattaa tulla tilanne, joka aiheuttaa tarpeen uudelle nuorisotilalle.

Mukkulan alueen väestö on sosioekonomiselta ja etniseltä taustaltaan haastava ja segregaatiorakenteet huomioon ottaen alueella on myös tulevaisuudessa oltava toimivat nuorisopalvelut ja alueella toimiva nuorisotila.

Palveluverkkosuunnitelmissa on lähdetty siitä, että Mukkulan nuorisotila sijoittuu tulevaisuudessa uuteen Mukkulan monitoimitaloon yläkoulun yhteyteen. Mikäli monitoimitaloa ei päätetä rakentaa tai mikäli sinne ei sijoiteta yläkoulua, täytyy alueen nuorisotilatoiminnot suunnitella uudelta pohjalta.

Nuorisotilojen sijoittaminen päiväkodin ja alakoulun yhteyteen ei ole toimiva eikä järkevä ratkaisu. Nuorisotilatoiminnan pääkohderyhmä on n. 13–18 -vuotiaat nuoret ja kokemuksen mukaan nuorisotilojen sijoittuminen välittömästi

näiden toimintojen yhteyteen ei ole nuorten eikä myöskään pienempien lasten kannalta paras mahdollinen ratkaisu.

Mikäli Mukkulan monitoimitalon osalta päädytään siihen, että se rakennetaan ilman yläkoulun osuutta, on selvítettävä alueen nuorisotilan sijoittuminen monitoimitalon tontin alueelle esimerkiksi erillisenä rakennuksena tai erilliseen siipeen. Selvää on, että nuorisotila alueelle tarvitaan.

Kirjasto

Mukkulan kirjasto sijaitsee nykyisin Mukkulan koulun tontilla, erillisessä väistötilassa. Väistötilojen vuokrasopimus on katkolla 2027.

Hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunta päätti lokakuussa 2024, että Mukkulan kirjasto jatkaa toimintaansa, mutta kirjaston sijoittuminen monitoimitaloa edullisempiin tiloihin selvitetään. Tätä ennen Mukkulassa järjestettiin asukasilta, jossa kuultiin asukkaiden näkemyksiä kirjaston merkityksestä ja tarpeellisuudesta alueella. Suuri osa asukkaista nosti illassa esiin alueen sosioekonomisen aseman ja vähävaraisuuden. Kirjasto nähdään alueella tarpeellisenä etenkin yhteisöllisyyden sekä ihmisten kohtaamisen takia. Myös lasten ja nuorten näkökulmasta kirjasto on tärkeä, turvallinen paikka. Kirjastossa viettää koulupäivien jälkeen aikaa kymmeniä lapsia ja nuoria ekaluokkalaisesta yläkouluikäiseen. Kirjastossa käy vuosittain noin 60 000 asiakasta.

Mukkulan kirjaston sijoittuminen Mukkulan monitoimitalon yhteyteen olisi toiminnan kannalta järkevä ja toimiva ratkaisua ja sitä vaihtoehtoa on hankkeen jatkovalmistelussa syytä harkita uudelleen. Kirjasto tekee tiivistä yhteistyötä koulun, varhaiskasvatuksen sekä nuorisopalveluiden kanssa. Yhteiset tilat mahdollistavat entistä paremman ja tiiviimmän yhteistyön alueen lasten ja nuorten hyväksi. Lisäksi alueella on melko vähän muita mahdollisia tiloja, jonne kirjasto voisi sijoittua, ottaen huomioon nykyisen ostoskeskuksen huono kunto. Kirjaston tulisi olla laajuudeltaan vähintään 350 neliötä.

Kustannukset

Mukkulan monitoimitalon laajuutta ja kustannuksia on alustavasti tarkasteltu kahden erilaisen vaihtoehdon osalta. Molemmissa vaihtoehdoissa mukana on päiväkodin, nuorisotilan ja kirjaston tilat sekä liikunta- ja muut yhteiset tilat. Vaihtoehdossa 1 on tarkasteltu koulun osalta kaksisarjaista yhtenäiskoulua ja vaihtoehdossa 2 kolmisarjaista alakoulua ilman yläkoulua. Muilta osin vaihtoehdot ovat keskenään samanlaiset. Tarkastelun perusteella vaihtoehto 1 on laajuudeltaan n. 500 brm² suurempi ja investointikustannuksiltaan n. 2,2 milj. euroa (alv. 0 %) kalliimpi kuin vaihtoehto 2, mikäli koko hanke päätetään toteuttaa investointina. Mikäli päädytään hybridimalliin, jossa ainoastaan monitoimitalon ydinosa toteutetaan investointina, ja muut osat vuokrataan, vaihtoehto 1 on n. 56 000 euroa kalliimpi. Hybridimalliin ja 20 vuoden tarkastelujaksoon perustuen vaihtoehto 1 on vuosivuokraltaan n. 203 000 euroa kalliimpi kuin vaihtoehto 2.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

Kh

Ote: Lahden Tilakeskus

Sivistyslautakunta
Esityslista

nro 3

Lahden kaupunki, Sivistyslautakunta, 17.03.2026

24

Kirjastopalvelujohtajan viran haettavaksi julistaminen ja valintatyöryhmän nimeäminen

1200/01.01.01.01/2026

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Sivistysjohtaja Mikko Mäkelä, 050 341 7386

Päätös

Esittelijä

sivistysjohtaja Mäkelä Mikko

Päätösehdotus

Lautakunta päättää julistaa kirjastopalvelujohtajan viran haettavaksi vakinaista täyttöä varten perusteluosassa mainituin valintakriteerein siten, että valinta voidaan tehdä toukokuun 2026 kokouksessa. Lisäksi lautakunta nimeää valintatyöryhmään omat edustajansa ja heille henkilökohtaiset varajäsenet sekä sivistysjohtajan ja henkilöstöpäällikön.

Lautakunta tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Perusteluosa

Lahden kaupungin hallintosäännön (sivistyksen palvelualueita koskevat erillissäännökset) mukaan vastuualuejohtajan valinnasta päättää sivistyslautakunta.

Hakumenettelyä ja valintaa varten sivistyslautakunta julistaa viran haettavaksi, päättää mahdolliset tarkemmat valintakriteerit, täyttömenettelyaikataulun ja

Sivistyslautakunta
Esityslista

nro 3

nimeää edustajansa valintatyöryhmään.

Kirjastopalvelujohtaja on irtisanoutunut 1.2.2026 alkaen. Sivistysjohtaja on määrännyt viransijaisen hoitamaan kirjastopalvelujohtajan avointa virkaa ajalle 1.2. – 2.8.2026.

Viran kelpoisuusehtona ovat soveltuva ylempi korkeakoulututkinto, riittävä kunnallishallinnon tuntemus, alansa hyvä tuntemus ja se mitä laissa yleisistä kirjastoista säädetään (Kirjastolain 17 § 2 mom. kunnan kirjastolaitosta johtavalta vaaditaan virkaan tai tehtävään soveltuva ylempi korkeakoulututkinto, johtamistaito ja hyvä perehtyneisyys kirjastojen tehtäviin ja toimintaan).

Eduksi katsotaan johtamiskokemus vastaavassa toimintaympäristössä.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

Ote: valintatyöryhmän jäsenet

Sivistyslautakunta
Esityslista

nro 3

Lahden kaupunki, Sivistyslautakunta, 17.03.2026

25

Sivistyksen palvelualueen seurantaraportti 1.1.-31.12.2025

1549/02.00.01.00/2025

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

sivistysjohtaja Mikko Mäkelä, puh. 050 341 7386

henkilöstöjohtaja Mira Keitaanranta, puh. 050 559 4065

strategiapäällikkö Olli Toivonen, puh. 044 482 6180

controller Sari Leiskallio, puh. 044 416 3328

Päätös

Esittelijä

sivistysjohtaja Mäkelä Mikko

Päätösehdotus

Sivistyslautakunta merkitsee tiedoksi sivistyksen palvelualueen tilinpäätöksen seurantaraportin vuodelta 2025.

Perusteluosa

Kaupunginhallitus on 16.12.2025 § 382 hyväksynyt vuoden 2025 talousarvion toimeenpano-ohjeet. Ohjeissa edellytetään, että palvelualue raportoi lautakunnalle määrärahojen käytöstä vähintään neljännesvuosittain.

Sivistyksen palvelualueen tilinpäätöksen seurantaraportti sisältää talouden, henkilöstön, talouden tasapaino-ohjelman ja strategian toteumatiedot vuodelta 2025. Raportti esitetään 1.6.2025 voimaan tulleen organisaation ja sitovuuksien mukaisina ja niin, että luvuissa on mukana koko käyttösuunnitelmavuosi. Talous

Sivistyslautakunta
Esityslista

nro 3

esitetään tilinpäätösennusteena, tilinpäätös käsitellään kaupunginhallituksessa
30.3.2026 ja kaupunginvaltuustossa 13.4.2026.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

Tiedoksi taloussuunnittelu ja controllerpalvelut

Liitteet

Numero	Otsikko
--------	---------

3	Sivistyksen palvelualueen seurantaraportti 1.1.-31.12.2025
---	--

Sivistyslautakunta
Esityslista

nro 3

Lahden kaupunki, Sivistyslautakunta, 17.03.2026

26

Sivistyslautakunnalle tiedoksi tuotavat viranhaltijapäätökset

3587/00.01.01.01/2025

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

hallintopäällikkö Risto Uotila, p. 050 398 5501

Päätös

Esittelijä

sivistysjohtaja Mäkelä Mikko

Päätösehdotus

Sivistyslautakunta päättää, ettei sille tarvitse ilmoittaa päätöksiä, jotka koskevat palvelussuhdeasioita, lukuun ottamatta henkilöstön ottamista vakituiseen virkasuhteeseen. Edellä mainituissa asioissa sivistyslautakunnan alaiset viranomaiset eivät siten ilmoita tekemistään päätöksistä lautakunnalle.

Perusteluosa

Kuntalain (410/2015) 92 §:ssä säädetään ns. otto-oikeudesta, jolla tarkoitetaan kunnanhallituksen oikeutta ottaa käsiteltäväkseen asian, jossa kunnan organisaatiossa alempi viranomainen on tehnyt päätöksen. Hallintosäännössä voidaan määrätä vastaava oikeus koskemaan myös lautakuntia.

Asiasta on määrätty Lahden kaupungin hallintosäännön yleisten määräyksien 5 §:ssä, jonka mukaisesti lautakunta voi ottaa käsiteltäväkseen alaisensa viranomaisen toimivaltaan siirretyn asian, jossa ao. viranomainen on tehnyt päätöksen, lukuun ottamatta niitä asioita, joita kuntalain mukaan ei saa ottaa

ylemmän toimielimen käsiteltäväksi. Näitä asioita ovat kuntalain 92.5 §:n mukaisesti

1. lain tai asetuksen mukaisia lupa-, ilmoitus-, valvonta- tai toimitusmenettelyä koskevat asiat
2. yksilöön kohdistuvat opetustoimen, terveydenhuollon tai sosiaalitoimen asiat tai
3. kuntalain 51 §:ssä tarkoitetuille kuntien yhteiselle toimielimelle siirretyt asiat, jos asianomaiset kunnat niin sopivat.

Otto-oikeutta voidaan käyttää lautakunnan, lautakunnan puheenjohtajan, palvelualuejohtajan ja esittelijän päätöksellä. Asian ottamisesta ylempään toimielimen käsiteltäväksi on päätettävä viimeistään sen ajan kuluessa, jossa oikaisuvaatimus päätöksestä olisi tehtävä.

Päätökset niissä asioissa, joista ei tarvitse ilmoittaa, voidaan otto-oikeuden estämättä panna täytäntöön, jollei yksittäistapauksessa ole ilmoitettu asian ottamisesta kaupunginhallituksen tai lautakunnan käsiteltäväksi.

Kaupungin hallintosäännön yleisten määräyksien 6 §:n mukaisesti lautakunnan alaisen viranomaisen on ilmoitettava lautakunnalle tekemistään päätöksistä lukuun ottamatta asioita tai asiaryhmiä, joista lautakunta on erikseen päättänyt, ettei niistä tarvitse ilmoittaa.

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimus

Toimenpiteet

Säädöskokoelma, vastuualueiden johtoryhmät

Sivistyslautakunta
Esityslista

nro 3

Lahden kaupunki, Sivistyslautakunta, 17.03.2026

27

Sivistyspalveluiden seudullisen verkostoyhteistyön toimintakertomus 2025

1428/00.01.02.05/2026

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

kehittämispäällikkö Raisa Kujala, 044 716 1734

Päätös

Esittelijä

sivistysjohtaja Mäkelä Mikko

Päätösehdotus

Lautakunta merkitsee tiedoksi esitetyn sivistyspalveluiden seudullisen yhteistyöverkoston toimintakertomuksen vuodelta 2025.

Perusteluosa

Päijät-Hämeen sivistyspalveluiden kunnalliset toimijat ovat vakiinnuttaneet alueelle tavoitteellisen ja koordinoitun verkostoyhteistyön, joka pohjautuu Päijät-Hämeen kuntien solmimaan yhteistoimintasopimukseen.

Sivistyspalveluiden seudullisen kehittämisverkoston toiminta raportoidaan kalenterivuosittain. Toimintakertomus vuodelta 2025 on käsitelty seudullisessa sivistysjohtajien ohjausryhmän kokouksessa 11. helmikuuta 2026.

Toimintakertomus sisältää tiedot verkostoyhteistyön toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta sekä ohjausryhmän ja eri kehittämisryhmien vuoden 2025 toiminnan kuvaukset.

Keskeistä vuoden 2025 aikana oli itsearviointin tuloksista johdetun toimintasuunnitelman toteuttaminen, jonka keskiössä olivat:

- yhteistoiminnan tavoitteet ja rakenteet tulevaisuudessa
(yhteistoimintasopimuksen uusiminen vuodesta 2026 eteenpäin)
- lasten, nuorten ja perheiden hyvinvoinnin edistäminen yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa sekä
- alueellisen vetovoiman ja yhteistoiminnan näkyvyyden lisääminen.

Lisäksi päätettiin jatkaa vuoden 2024 lopussa Kuntaliiton vetämänä päättyneen Verkstoperuskoulu-hankkeen tavoitteiden edistämistä.

Tammikuussa pidettiin hyvinvointialueen edustajien kanssa yhteinen arviointikeskustelu yhteistyöstä ja joulukuun kokouksessa ohjausryhmä tapasi kuntien valio- ja lautakuntien puheenjohtajia. Ohjausryhmän ja seudullisten kehittämisryhmien yhteinen itsearviointipäivä pidettiin marraskuussa. Lisäksi marraskuussa toteutettiin varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen huoltajien seudullinen arviointikysely. Vuoden aikana keskityttiin uuden sivistyspalveluiden seudullisen yhteistoimintasopimuksen tavoitteiden ja painopistealueiden pohtimiseen sekä yhteistoiminnan arvojen ja vision luomiseen. Vuodet 2026–2029 kattava yhteistoimintasopimus hyväksyttiin ja allekirjoitettiin kaikissa Päijät-Hämeen kunnissa.

Vuoden 2025 aikana kuntien yhteisiä erityisavustuksilla rahoitettuja kehittämishankkeita olivat:

- Seikkaillen Päijät-Hämeessä -Osallisuutta ja digitaitoja pelillisesti varhaiskasvatukseen (OPH)
- Koululäsnäolon vahvistaminen Päijät-Hämeessä (OPH)
- Turvallinen koulupäivä Päijät-Hämeessä (OPH)
- Nuorisotyön seudullisen koordinaation kehittäminen Päijät-Hämeessä 2 (AVI).

Toimintakertomus on asialistan liitteenä.

Sivistyslautakunta
Esityslista

nro 3

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Liitteet

Numero	Otsikko
--------	---------

4	Sivistyspalveluiden seudullisen kehittämisen toimintakertomus 2025
---	--

Sivistyslautakunta
Esityslista

nro 3

Lahden kaupunki, Sivistyslautakunta, 17.03.2026

28

Iltapäivätoiminnan toimintasuunnitelman hyväksyminen

1347/00.01.02.05/2026

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

iltapäivätoiminnan asiantuntija Pilvi Mirka

perusopetuksen palvelupäällikkö Saresma Kirsikka

Päätös

Esittelijä

sivistysjohtaja Mäkelä Mikko

Päätösehdotus

Sivistyslautakunta päättää hyväksyä perusopetuksen iltapäivätoiminnan toimintasuunnitelmaan kirjatut muutokset sekä paikalliset täsmennykset 18.3.2026 alkaen. Sivistyslautakunta tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta jo kokouksessa.

Perusteluosa

Opetushallitus on 19.1.2011 päättänyt perusopetuksen aamu- ja iltapäivätoiminnan perusteista. Perusopetuksen aamu- ja iltapäivätoiminnan perusteet on määräys, jonka mukaisesti perusopetuslain mukainen aamu- ja

iltapäivätoiminta on tullut järjestää 1.8.2011 alkaen. Perusteisiin on tehty Opetushallituksen määräysmuutoksia 1.8.2025 alkaen (OPH-532-2025/13.2.2025), jotka ovat tuotu Lahden kaupungin iltapäivätoiminnan toimintasuunnitelmaan 23.4.2025.

Lahden kaupungin sivistyslautakunnan 14.11.2017/237 § päätöksen mukaisesti Lahden kaupungin iltapäivätoiminnan toimintasuunnitelma päivitetään vuosittain tarvittaessa ja mahdolliset muutokset tuodaan sivistyslautakuntaan hyväksyttäväksi.

Perusteissa ohjataan peruskoulun 1–2-luokkalaisten sekä oppilaskohtaista tukea (ent. erityistä tukea) saavien oppilaiden vapaaehtoista iltapäivätoimintaa. Toiminnan tavoitteena on tukea kodin ja koulun kasvatustyötä, edistää hyvinvointia ja ehkäistä syrjäytymistä tarjoamalla turvallista, monipuolista, ohjattua toimintaa sekä lepoa ammattitaitoisessa valvonnassa. Iltapäivätoiminta täydentää koulupäivää tarjoten lapselle turvallisen ympäristön iltapäiväksi koulupäivän päättymisen jälkeen. Iltapäivätoimintaan hakeutuminen on perheelle vapaaehtoista. Iltapäivätoiminnan järjestäminen on kunnille vapaaehtoista. Kunnat päättävät toimintansa järjestämisestä ja sen laajuudesta.

Nyt päivitettyyn toimintasuunnitelmaan on tehty tarvittavia lakisääteisiä muutoksia, huomioitu 1.luokan aloittavien lasten pääsy toimintaan myös hakuajan jälkeen sekä täsmennetty perusopetuslain mukaisen iltapäivätoiminnan ryhmäperustaista toimintaa Opetus- ja kulttuuriministeriön sekä Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön kunnille 19.6.2025 lähettämän yhteisen kirjeen sekä Kuntaliiton perusopetuslain mukaisen aamu- ja iltapäivätoiminnan prosessikuvaus kuntien työn tueksi, joulukuu 2025 -kuvauksen mukaisesti.

Keskeiset muutokset ovat seuraavat:

1) Toimintaan ottaminen

Lahden kaupungissa kaikille hakuaikana toimintaan hakeneille koulunsa aloittaville lapsille on pyritty järjestämään paikka iltapäivätoiminnasta.

Ryhmät muodostuvat koulutulokkaiden hakemusten määrän mukaan, ja jos ryhmään on jäänyt vapaita paikkoja, on ne arvottu muiden hakijoiden kesken. Mikäli hakijoita on ollut hakuaikana enemmän kuin ryhmään on voitu ottaa, ovat paikkaa vaille jääneet hakijat arvottu jonojärjestykseen. Hakuajan jälkeen toimintaan saapuneet hakemukset ovat sijoittuneet saapumisjärjestyksessä jonon perälle. Nykyisessä toimintasuunnitelmassa ei ole huomioitu erikseen esimerkiksi kaupunkiin tai kaupungin sisällä hakuajan jälkeen muuttavia perheitä. Tämä on johtanut siihen, että myös ensimmäisen vuosiluokan lapsia on jäänyt jonossa viimeisille sijoille. Jatkossa hakuajan jälkeen toimintaan hakeneet ensimmäisen vuosiluokan oppilaat sijoittuvat jonojärjestyksessä ensimmäisille sijoille saapumisjärjestyksessä toimintakauden loppuun saakka. Kuitenkin niin, että hakuaikana hakeneet ensimmäisen vuosiluokan oppilaat ovat etusijalla jonojärjestyksessä hakuajan jälkeen hakeneisiin lapsiin nähden.

2) Liikunnallisen elämäntavan edistäminen

Opetushallitus on antanut perusopetuslain muutosmääräyksen koskien liikunnallisen elämäntavan edistämistä esi- ja perusopetuksessa. Tehtävänä on kannustaa lapsia ja nuoria liikkumaan monipuolisesti sekä vahvistaa liikunnan merkitystä kokonaisvaltaisena elämäntaitona. Iltapäivätoiminnan toimintasuunnitelmaan on myös aiempaa vahvemmin kirjattu liikkumisen tavoite. Iltapäivätoiminnassa tämä tarkoittaa, että jokaiseen iltapäivään kuuluu liikkumista monipuolisesti leikkien, pelien ja toiminnallisten tehtävien avulla. Tämä on myös kaupungin strategian mukaista toimintaa, jolla edistetään liikunnallista ja aktiivista elämäntapaa.

3) Ryhmämuotoisen toiminnan sisältö ja resurssointi

Ryhmämuotoisen toiminnan lähtökohtana on vahvistaa lapsen osallisuuden tunnetta ja osaltaan edistää yhdessä toimimisen taitoja vapaamuotoisessa leikissä ja ohjauksessa. Lahden kaupungin Sivistyslautakunta hyväksyi

21.5.2024 /§ 61 iltapäivätoiminnan toimintasuunnitelman, joka tuli voimaan 1.8.2024. Talouden tasapainottamisvelvoitteiden takia toiminnan laajuutta supistettiin ja aamupäivätoiminnan järjestäminen lopetettiin. Keväällä 2025 toimintaan lapsia otettaessa kaikki toimintaan hakeneet koulunsa aloittavat lapset saivat kuitenkin paikan iltapäivätoiminnasta riippumatta siitä, oliko heidän mahdollista osallistua perusopetuslain tarkoittamaan ryhmämuotoiseen toimintaan. Osalle iltapäivätoimintapaikan saaneista lapsista osoitettiin iltapäiviksi henkilökohtainen ohjaaja ja järjestettiin yksilökohtaista hoitoa.

Vammaispalvelulain muutosten myötä vastuunjako hyvinvointialueen ja kunnan tehtävien osalta on muuttunut. Opetus- ja kulttuuriministeriön sekä Sosiaali- ja terveysministeriön yhteisessä kirjeessä kunnille 17.6.2025 on tehtävänjakoa tarkennuttu edelleen seuraavasti:

”Aamu- ja iltapäivätoimintaa järjestäessään kunta ei toimi opetuksen järjestäjänä. Toiminnassa ei ole kyse oppilaan sivistyksellisten oikeuksien turvaamisesta vaan yhdestä koulupäivän yhteydessä järjestetystä palvelusta lapselle. Toimintaan osallistuminen on lapselle vapaaehtoista. Mikäli ensisijaisen lainsäädännön mukaisilla palveluilla ei voida turvata vammaiselle lapselle riittävää ja sopivaa sekä lapsen edun mukaista apua ja tukea, palvelut on järjestettävä tai niitä on täydennettävä vammaispalvelulain perusteella (HE122/2024). Erityiset tarpeet voivat liittyä esimerkiksi siihen, että lapsi ei vamman tai sairauden vuoksi pysty osallistumaan ryhmämuotoisesti toteutettuun toimintaan.”

Kuntaliiton perusopetuslain mukaisen aamu- ja iltapäivätoiminnan prosessikuvauksessa kuntien työn tueksi (joulukuu 2025) todetaan, että oppilaan huoltaja päättää, hakeutuuko oppilas kunnan järjestämään perusopetuslain mukaiseen iltapäivätoimintaan. Oppilaan huoltaja voi arvioida, onko perusopetuslain nojalla järjestettävä iltapäivätoiminta lapselle

Sivistyslautakunta
Esityslista

nro 3

haluttua palvelua esimerkiksi laadullisesti, määrällisesti tai laajuudeltaan riittävää. Perusopetuslain mukaiseen aamu- ja iltapäivätoimintaan ei kuulu perusopetuslain 31 §:ssä säädetty ”opetukseen osallistumisen edellyttämät avustajapalvelut tai apuvälineet”. Käytännössä tämä tarkoittaa, että perusopetuksen oppilaan opetukseen osallistumiseksi järjestetty avustajapalvelu ei jatku aamu- ja iltapäivätoimintaan.

Perusopetuslain mukainen iltapäivätoiminta noudattaa elokuusta 2026 alkaen perusteiden mukaisen ryhmämuotoisen toiminnan periaatteita.

Esitettävät muutokset on merkitty toimintasuunnitelmaan punaisella tekstillä, poistettavat yliviivauksin.

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimus

Toimenpiteet

Perusopetuspalvelut

Piira Heli

Pilvi Mirka

Liitteet

Numero Otsikko

5 Iltapäivätoiminnan toimintasuunnitelma 18.3.2026

Sivistyslautakunta
Esityslista

nro 3

Lahden kaupunki, Sivistyslautakunta, 17.03.2026

29

Tiedoksi merkittävät asiat

Päätös

Esittelijä

sivistysjohtaja Mäkelä Mikko

Päätösehdotus

Sivistyslautakunta merkitsee asiat tiedoksi.

Perusteluosa

Tiedoksi tuodaan seuraavat asiat:

-Sivistyslautakunnan alaisten viranhaltijoiden viranhaltijapäätökset ajalta:
11.2.2026-12.3.2026

-Lahden opettajien ammattiyhdistyksen kirjelmä 20.1.2026 Huoli ensimmäisen
luokan resurssoinnin ja toimintamallien epäselvyydestä lukuvuodelle 2026-2027

-Vastaus LOAY:n hallituksen kirjelmään 20.1.2026 Huoli ensimmäisen luokan
resurssoinnin ja toimintamallien epäselvyydestä lukuvuodelle 2026 -2027

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

-

Sivistyslautakunta
Esityslista

nro 3

Lahden kaupunki, Sivistyslautakunta, 17.03.2026

30
Muut asiat

Päätös

Esittelijä

sivistysjohtaja Mäkelä Mikko

Päätösehdotus

Sivistyslautakunta merkitsee asiat tiedoksi.

Perusteluosa

- Wellamo-opiston johtokunta päättää lähettää yhteistoimintasopimusluonnoksen hyväksyttäväksi sopimuskuntiin ja esittää Lahden kaupunginhallitukselle, että Wellamo-opiston rehtori valtuutetaan valmistelemaan ja allekirjoittamaan ylläpitämisluvan haku 1.1.2027 alkaen.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

-

Sivistyslautakunta
Esityslista

nro 3

Lahden kaupunki, Sivistyslautakunta, 17.03.2026

31

Tiedoksi merkittävät asiat (salassa pidettävä)

17/00.01.01.01/2026

Asia käsitellään salaisena perustuen viranomaisten toiminnasta annetun lain (621/1999) 24 §:n 1 momentin kohtiin 23 ja 25.